

KOTTÁK REGÉNYE

Megtalálták az első magyar opera teljes partitúráját, amelyet 1795-ben a Várszínházban adtak elő

A „Színház és Mozi” néhány héttel ezelőtt megírta, hogy az Operaház átvette a Fővárosi Könyvtártól annak teljes zenei gyűjteményét. A gyűjtemény elhelyezése és rendezése kapcsán nagyon értékes zenei dokumentumok kerültek napvilágra. Ezekről az alábbiakban számolunk be:

Az ostrom után a gyűjtemény pincékben és magánlakásokban hányódott, amíg a Fővárosi Könyvtárba nem került. A rengeteg kotta ott egész állványokból álló utcasorokat foglalt el. A gyűjtemény értékét egyesek tíz-tizenkétfélmillió forintra becsülték. Egy azonban bizonyos, hogy eszmei értéke szinte felbecsülhetetlen. A gyűjtemény olyan régen elfelejtett zenei művek kottáit is magába foglalja, amelyeket már szinte sehol nem lehet megtalálni.

Ezt a kottagyűjteményt a hozzátartozó színpadi gyűjteménnyel együtt most az Operaház zenei könyvtára kapta meg a Fővárosi Könyvtártól.

A gyűjtemény magában foglalja a régi Népszínház teljes hangjegytárát. A Népszínház 1875-től 1908-ig állott fenn. Erre az időre esik a híres klasszikus és francia operetteknek virágzási kora, mint amilyen a „Lili”, a „Baba”, a „Rip van Winkle” és még rengeleg más operett, továbbá sok, abban az időben népszerű zenés népszínmű. Ez a kottagyűjtemény hallatlanul becses, érdekes és egyedülálló.

Ugyancsak megtalálták a régi Városi Színház teljes zenei anyagát, vagy nyolcvan opera és sok érdekes operett teljes partitúráját.

Legérdekesebb azonban az a rész, amely a régi Nemzeti Színház zenei anyagát foglalja magába. A Nemzeti Színház 1837-től 1884-ig egyben opera is volt. A Nemzeti Színházhoz tartozott s annak mintegy kamaraszínháza volt a Várszínház. Az akkori Nemzeti Színházban hetenként kétszer, a Várszínházban hetenként egyszer játszottak operát. A gyűjtemény rendezése közben a két színház teljes

hangjegytárát megtalálták, amely úgy zenetörténelmi, mint kultúrtörténeti szempontból felbecsülhetetlen értéket képvisel. A kották szinte műzeális értékűek. Több Erkel Ferenc-kéziratot találtak és régi, elfelejtett operák partitúráit. A zenetörténelem eddig azt hitte, hogy az első magyar opera Ruzicska: „Béla futása” című zeneműve volt. Ennél azonban még régebbi magyar operára bukkantak. A kották között szerepel Szerellemhegyi András operája, amelyet 1795-ben Kelemen László színtársulata játszott a Várszínházban. Ez az első magyar opera, amelyet magyar színpadon adtak elő. Szerellemhegyi, a szerző a Várszínházban ebben az időben afféle mindenest volt. Karmester, színész, rendező és — zeneszerző.

De a gyűjteményben egyéb érdekes leletek is szerepelnek. Így például a „Szevillai borbély” első kiadása, Erkel Gyulának, Erkel Ferenc fiának kéziratai, Mozart-korabeli kották, Konkoly-Thege Miklósnak, az ógyallai csillagvizsgáló alapítójának Jókai Mórhoz dedikált zeneműve és még sok-sok más érdekesség és érték.

A kottatömeg elhelyezése komoly gondot okoz az Operaház vezetőségének. A teljes rendezés az Opera három könyvtársának körülbelül fél éves munkáját veszi igénybe.

A gyűjtemény feldolgozása nemcsak zenetörténelmi szempontból lényeges. Óriási a gyakorlati haszna is. Nagyon sok olyan kézirat, kotta, zenemű, opera, klasszikus operett került felszínre, amelyet fel lehet újítani s amely zeneirodalmunkat s nem utolsósorban az Operaház repertoárját frissíti majd fel. De nagyon fontos az is, hogy az ország első zenei intézménye zenei könyvtárával, kottanyagával színházaink és munkásszínházaink rendelkezésére álljon s kölcsönözze ki azokat a kottákat, partitúrákat, amelyek birtokában vannak és ezzel is járuljon hozzá zenei életünk fejlődéséhez.

herczeg